

שָׁנָנוּ חִכְמִים בְּלִשּׁוֹן הַפְּשָׁנָה, בְּרוּךְ שְׁקָרְבָּר בְּהָם וּבְמְשִׁנְתָּם:
 רַבִּי מֵאִיר אָמַר כָּל הַעֲסָק בְּתֹרָה לְשָׁמָה, זֹכָה לְדִבְרִים כָּרְבָּה. וְלֹא
 עוֹד אֶלְאָ שְׁפֵל הַעוֹלָם בְּלֹא כְּדֵי הוּא לֹז. נִקְרָא רַע, אֲהֵיב, אֲוֹהָב אֶת
 הַמָּקוֹם, אֲוֹהָב אֶת הַבְּרִיּוֹת, מִשְׁפָּט אֶת הַמָּקוֹם, מִשְׁפָּט אֶת הַבְּרִיּוֹת.
 וּמִלְבָשָׁתוֹ עֲנָנוֹה וִירָאָה, וּמִכְשָׁרְתָוֹ לְהִיּוֹת צָדִיק וְחִסִּיד וִישָׁר וְגַאֲמָן,
 וּמִרְחָקָתוֹ מִן הַחֶטְאָ, וּמִקְרָבָתוֹ לִידֵי זִכּוֹת, וּגְנָגְנִין מִמְּבֹנוֹ עָצָה וְתוֹשִׁיה
 בִּינָה וְגִבּוֹרָה, שֶׁגָּאָמֵר (מִשְׁלֵי ח) לְיִעְצָה וְתוֹשִׁיה אָנִי בִּנָה לִי גִבּוֹרָה.
 וּנוֹתָנָת לֹז מִלְכּוֹת וּמִמְשָׁלָה וּמִחְקָור דָיו, וּמְגָלִין לֹז רְצִי תּוֹרָה, וּנְעָשָׂה
 כְּמַעַן הַמַּתְגָּבָר וּכְנָגָר שֶׁאִינוֹ פּוֹסָק, וְהַוִּזְרָן עֲנוּעָן אֶרְךָ רָוּם, וּמְזָהָל עַל
 עַלְבּוֹנוֹ, וּמְגַדְּלָתוֹ וּמְרוֹמָמָתוֹ עַל כָּל הַמְּעָשִׁים:

The sages taught in the language of the Mishnah. Blessed be He who chose them and their teaching. Rabbi Meir said: Whoever occupies himself with the Torah for its own sake, merits many things; not only that but he is worth the whole world. He is called beloved friend; one that loves God; one that loves humankind; one that gladdens God; one that gladdens humankind. And the Torah clothes him in humility and reverence, and equips him to be righteous, pious, upright and trustworthy; it keeps him far from sin, and brings him near to merit. And people benefit from his counsel, sound knowledge, understanding and strength, as it is said, “Counsel is mine and sound wisdom; I am understanding, strength is mine” (**Proverbs 8:14**). And it bestows upon him royalty, dominion, and acuteness in judgment. To him are revealed the secrets of the Torah, and he is made as an ever-flowing spring, and like a stream that never ceases. And he becomes modest, long-suffering and forgiving of insult. And it magnifies him and exalts him over everything.

אמר רבי יהושע בן לוי, בכל יום ניום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרת וואמרת, אוֵי לְהַמְלָאָרְיוֹת מַעַלְבּוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה. שֶׁבֶל מֵשָׁאַיָּנוּ עוֹסָק בְּתוֹרָה נִקְרָא נָזָעַף, שֶׁגָּאָמָר (משל יא) נָזָם זָקָב בְּאָרְחֵזִיר אֲשָׁה יְפָה וְסָרָת טָעַם. וְאָמָר (شمאות לב) וְהַלְחָת מַעַשָּׂה אֶלְהִים הַמָּה וְהַמְכַפֵּב מַכְפֵּב אֶלְהִים הַוָּא חֲרוֹת עַל הַלְחָת, אֶל פִּקְרָא חֲרוֹת אֶלְאָ חֲרוֹת, שֶׁאַיְן לְהַבָּן חָרוֹין אֶלְאָ מֵשָׁעָסָק בְּתַלְמֹוד תּוֹרָה. וְכֶל מֵשָׁעָסָק בְּתַלְמֹוד תּוֹרָה גָּרֵי זֶה מַתְעַלָּה, שֶׁגָּאָמָר (במדבר כא) וְמַפְתַּחַנָּה נְחַלִּיאָל וְמַנְחַלִּיאָל בְּמוֹתָה:

Rabbi Joshua ben Levi said: every day a bat kol (a heavenly voice) goes forth from Mount Horeb and makes proclamation and says: “Woe unto humankind for their contempt towards the Torah”, for whoever does not occupy himself with the study of Torah is called, nazuf (the rebuked. As it is said, “Like a gold ring in the snout of a pig is a beautiful woman bereft of sense” (**Proverbs 11:22**). And it says, “And the tablets were the work of God, and the writing was the writing of God, graven upon the tablets” (**Exodus 32:16**). Read not haruth [‘graven’] but heruth [‘freedom’]. For there is no free man but one that occupies himself with the study of the Torah. And whoever regularly occupies himself with the study of the Torah he is surely exalted, as it is said, “And from Mattanah to Nahaliel; and Nahaliel to Bamoth” (**Numbers 21:19**).

הַלּוּמָד מִחְבָּרוֹ פָּרָק אֶחָד אוֹ הַלְכָה אֶחָת אוֹ פְּסִוק אֶחָד אוֹ דָבָר אֶחָד אוֹ אֲפָלוּ אֶתְחָת אֶחָת, אֲרִיךְ לְנָהָוג בּוֹ כְּבָוד, שֶׁכֵּן מַצְיָּנוּ בְּכָוד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לִמְדָה מְאַחִיתְפֵּל אֶלְאָ שְׁנִי דָבָרִים בְּלִבְדֵּן, קָרָא אַרְבָּה רַבָּה אֶלְוֹפּוֹ וּמַיְקָעָו, שֶׁגָּאָמָר (תְּהִלִּים נה) וְאַפָּה אָנוֹשׁ בְּעָרְכִּי אֶלְוֹפּי וּמַיְקָעִי. וְהַלֹּא דָבָרִים קָל וְחָמָר, וְמַה כָּוד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא לִמְדָה מְאַחִיתְפֵּל אֶלְאָ שְׁנִי דָבָרִים בְּלִבְדֵּן קָרָא אַרְבָּה רַבָּה אֶלְוֹפּוֹ וּמַיְקָעָו, הַלּוּמָד מִחְבָּרוֹ פָּרָק אֶחָד אוֹ הַלְכָה אֶחָת אוֹ פְּסִוק אֶחָד אוֹ דָבָר אֶחָד אוֹ אֲפָלוּ אֶתְחָת אֶחָת, עַל אֶחָת כִּמָּה וּכִמָּה שֶׁאֲרִיךְ לְנָהָוג בּוֹ כְּבָוד. וְאַיְן כְּבָוד אֶלְאָ תּוֹרָה, שֶׁגָּאָמָר (משל ג) כְּבָוד

חִכְמִים יִגְהַלּוּ, (מַשְׁלֵי כח) וְתִמְמִים יִגְהַלּוּ טֹב, וְאֵין טֹב אֶלָּא תֹּרַה,
שֶׁנִּאָמֵר (מַשְׁלֵי ז) כִּי לְקָח טֹב נִמְתֵּן לְכֶם תֹּרַתִּי אֶל מְעֹזָבָו:

One who learns from his fellow one chapter, or one halakhah, or one verse, or one word, or even one letter, is obligated to treat him with honor; for so we find with David, king of Israel, who learned from Ahitophel no more than two things, yet called him his master, his guide and his beloved friend, as it is said, “But it was you, a man mine equal, my guide and my beloved friend” (**Psalms 55:14**). Is this not [an instance of the argument] “from the less to the greater” (kal vahomer)?

2

If David, king of Israel who learned from Ahitophel no more than two things, nevertheless called him his master, his guide and his beloved friend; then in the case of one who learns from his fellow one chapter, or one halakhah, or one verse, or one word, or even one letter, all the more so he is under obligation to treat him with honor. And “honor” means nothing but Torah, as it is said, “It is honor that sages inherit” (**Proverbs 3:35**). “And the perfect shall inherit good” (**Proverbs 28:10**), and “good” means nothing but Torah, as it is said, “For I give you good instruction; do not forsake my Torah” (**Proverbs 4:2**).

כִּי הִיא זָרֶכֶת שֶׁל תֹּרַה, פָּת בְּמַלְחָת תְּאֵל, וּמִים בְּמִשְׁוֹרָה תְּשַׁתָּה, וְעַל
הָאָרֶץ תִּישָׁן, וְמַיִּצְעֵר פְּחִיה, וּבְתֹרַה אַפְתָּה עַמְלָה, אִם אַפְתָּה עַשְׂתָּה כֵּן,
(תְּהִלִּים כח) אֲשֶׁרֶיך וְטוֹב לְךָ. אֲשֶׁרֶיך בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לְךָ לְעוֹלָם
הַבָּא:

Such is the way [of a life] of Torah: you shall eat bread with salt, and rationed water shall you drink; you shall sleep on the ground, your life will be one of privation, and in Torah shall you labor. If you do this, “Happy shall you be and it shall be good for you” (**Psalms 128:2**): “Happy shall you be” in this world, “and it shall be good for you” in the world to come.

אֶל תִּבְקַש גָּדְלָה לְעַצְמָה, וְאֶל מִחְמָד כְּבָוד, יוֹתֵר מַלְמֹוד כְּעַשָּׂה, וְאֶל
תִּתְאֹה לְשַׁלְחָנָם שֶׁל מַלְכִים, שְׁשַׁלְחָנָה גָּדוֹל מַשְׁלַחַנָּם, וְכַתְרָה גָּדוֹל

מִכְתָּרִם, וְגַם הַוָּא בַּעַל מְלָכָתֶךָ שִׁיְשַׁלֵּם לְךָ שְׁכָר פָּעָלָתֶךָ:

Do not seek greatness for yourself, and do not covet honor. Practice more than you learn. Do not yearn for the table of kings, for your table is greater than their table, and your crown is greater than their crown, and faithful is your employer to pay you the reward of your labor.

גְּדוֹלָה תֹּרֶה יוֹתֵר מִן הַכְּהַנָּה וּמִן הַמֶּלֶכֶת, שֶׁהַמֶּלֶכֶת נִקְנִית בִּשְׁלָשִׁים
מִעְלָות, וַהֲכָהָבָה בְּעִשָּׂרִים וְאֶרְבָּעִים, וַהֲתֹרֶה נִקְנִית בְּאֶרְבָּעִים וְשָׁמָנוֹת
דְּבָרִים. וְאַלּו הָנוּ, בְּמַלְמֹוד, בְּשִׁמְיעַת הָאָזֶן, בְּעַרְיכַת שְׁפָטִים, בְּבִנְתַת
הַלְּבָב, בְּשְׁכָלוֹת הַלְּבָב, בְּאַיִםָה, בְּיִרְאָה, בְּעָנוֹת, בְּשִׁמְמָה, בְּטַהֲרָה, בְּשִׁמְוֹשׁ
חַכְמִים, בְּדַקְדּוֹקָתָם, וּבְפַלְפּוֹלָתָם, בְּיִשּׁוּב, בְּמַקָּרָא,
בְּמַשְׁגַּנָּה, בְּמַעֲוֹת סְחוּרָה, בְּמַעֲוֹת דָּרָךְ אָרֶץ, בְּמַעֲוֹת תְּעֻנוֹג, בְּמַעֲוֹת שִׁינָה,
בְּמַעֲוֹת שִׁיחָה, בְּמַעֲוֹת שְׁחוֹק, בְּאָרֶךְ אָפִים, בְּלִבְתּוֹב, בְּאָמִינָת חַכְמִים,
וּבְקַבְלָת הַיּוֹרִין, הַמְּפִיר אֶת מָקוֹמוֹ, וְהַשְּׁמָמָה בְּחַלְקוֹ, וְהַעֲוָשָׂה סִיגָּן
לְדָבָרָיו, וְאַינּוּ מַחֲזִיק טוֹבָה לְעַצְמוֹ, אֲהוֹב, אֲוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם, אֲוֹהֵב אֶת
הַבָּרִיּוֹת, אֲוֹהֵב אֶת הַצְּדָקָות, אֲוֹהֵב אֶת הַמִּשְׁרִים, אֲוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחות,
מַתְרַחֵק מִן הַכְּבֹוד, וְלֹא מַגִּיס לְבָוֹם בְּמַלְמֹודוֹ, וְאַינּוּ שָׁמָמָה בְּהַזְרָאָה, נֹשָׂא
בַּעַל עִם חֶבְרוֹן, מִכְרִיעַוּ לְכַפֵּר זִכּוֹת, מַעֲמִידַוּ עַל הָאָמָת, וּמַעֲמִידַוּ עַל
הַשְּׁלָום, מַתְנִישֵב לְבָוֹם בְּמַלְמֹודוֹ, שׁוֹאֵל וּמַשִּׁיב, שׁוֹמֵעַ וּמַוסִּיף, הַלּוֹמֵד עַל
מִנְתָּה לְלִאְמָד וּהַלּוֹמֵד עַל מִנְתָּה לְעַשּׂוֹת, הַמְּחַכִּים אֶת רַבּוֹ, וּמְמַכְּוֹן אֶת
שְׁמוֹעַתּוֹ, וְהַאֲוֹמֵר קָבֵר בְּשֵׁם אָוּמָרוֹ, הָא לְמִדְתָּם שְׁכֵל הַאֲוֹמֵר קָבֵר בְּשֵׁם
אָוּמָרוֹ מִבְּיאָ גָּאֵלָה לְעוֹלָם, שְׁגַּאֲמָר (אֶסְתָּר בָּ) וְתַאֲמֵר אָסְפָּר לְמַלְךָ
בְּשֵׁם מַרְדָּכָּי:

Greater is learning Torah than the priesthood and than royalty, for royalty is acquired by thirty stages, and the priesthood by twenty-four, but the Torah by forty-eight things. By study, Attentive listening, Proper speech, By an understanding heart, By an intelligent heart, By awe, By fear, By humility, By joy, By attending to the sages, By critical give and take with friends, By fine argumentation with disciples, By clear thinking, By study of Scripture, By study of Mishnah, By a minimum of sleep, By a

minimum of chatter, By a minimum of pleasure, By a minimum of frivolity, By a minimum of preoccupation with worldly matters, By long-suffering, By generosity, By faith in the sages, By acceptance of suffering. [Learning of Torah is also acquired by one] Who recognizes his place, Who rejoices in his portion, Who makes a fence about his words, Who takes no credit for himself, Who is loved, Who loves God, Who loves [his fellow] creatures, Who loves righteous ways, Who loves reproof, Who loves uprightness, Who keeps himself far from honors, Who does not let his heart become swelled on account of his learning, Who does not delight in giving legal decisions, Who shares in the bearing of a burden with his colleague, Who judges with the scales weighted in his favor, Who leads him on to truth, Who leads him on to peace, Who composes himself at his study, Who asks and answers, Who listens [to others], and [himself] adds [to his knowledge], Who learns in order to teach, Who learns in order to practice, Who makes his teacher wiser, Who is exact in what he has learned, And who says a thing in the name of him who said it. Thus you have learned: everyone who says a thing in the name of him who said it, brings deliverance into the world, as it is said: “And Esther told the king in Mordecai’s name” (**Esther 2:22**).

גדולה תורה שהיא נותנת חיים לעשיה בעולם הזה ובעולם הבא,
 שנאמר (משלי ז) כי חיים הם למזאים ולבכל בשרו מרפא. ואומר
 (שם ג) רפאות תהיל שרה וشكוי לעצמותיך. ואומר (שם ג) עץ חיים
 היא למחזיקים בה ותמיכה מאשר. ואומר (שם א) כי לוית חן הם
 לראש וענקיים לגרגרתיך. ואומר (שם ד) פתן לראש לוית חן עטרת
 תפארת תמנגה. ואומר (שם ט) כי בירבו ימיה ויזסיפו לך שנות
 חיים. ואומר (שם ג) ארך ימיהם בימינה בשמהולה עשר וכבוד. ואומר
 (שם) כי ארך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך. ואומר (שם) זרכיך
 זרכי נעם וכל גתיבותך שלום:

Great is Torah for it gives life to those that practice it, in this world, and in the world to come, As it is said: “For they are life

unto those that find them, and health to all their flesh” (**Proverbs 4:22**), And it says: “It will be a cure for your navel and marrow for your bones” (*ibid. 3:8*) And it says: “She is a tree of life to those that grasp her, and whoever holds onto her is happy” (*ibid. 3:18*), And it says: “For they are a graceful wreath upon your head, a necklace about your throat” (*ibid. 1:9*), And it says: “She will adorn your head with a graceful wreath; crown you with a glorious diadem” (*ibid. 4:9*) And it says: “In her right hand is length of days, in her left riches and honor” (*ibid. 3:1*, And it says: “For they will bestow on you length of days, years of life and peace” (*ibid. 3:2*).

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָנָן אָמַר, הַנּוּ וְהִפְסַדְתֶּם וְקַעֲשֵׂר וְהַכְּבֹוד וְהַתְּכָמָה וְהַזְּקָנָה וְהַשִּׁיבָה וְהַבְּנִים, נָאָה לְצִדְיקִים וְנָאָה לְעוֹלָם, שֶׁנְאָמַר (שם טז) עֲטָרַת תְּפִאָרָת שִׁיבָה בְּדַרְךָ צְדָקָה תִּמְצָא. וְאָמַר (שם כ) תְּפִאָרָת בְּחֹרִים כְּתָם וְהַדָּר זְקָנִים שִׁיבָה. וְאָמַר (שם יד) עֲטָרַת חִכְמָמִים עַשְׂרָם. וְאָמַר (שם יז) עֲטָרַת זְקָנִים בְּנֵי בְּנִים וְתְּפִאָרָת בְּנִים אֲבוֹתָם. וְאָמַר (ישעיה כד) וְחַפְרָה הַלְּבָנָה וּבְזֹשָׁה הַסְּמָה, כִּי מֵלֵה ה' צְבָאות בָּכֶר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלָם וְגַד זְקָנִיו כְּבֹוד. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסְּיָא אָמַר, אַלְוּ שְׁבַע מִדּוֹת שְׁמַנוּ חִכְמָמִים לְצִדְיקִים, כָּלִם נְתִקְיָמוּ בְּרַבִּי וּבְבָנָיו:

Rabbi Shimon ben Menasya said in the name of Rabbi Shimon ben Yohai: Beauty, strength, riches, honor, wisdom, [old age], gray hair, and children are becoming to the righteous, and becoming to the world, As it is said: “Gray hair is a crown of glory (beauty); it is attained by way of righteousness”

(**Proverbs 16:31**), And it says: “The ornament of the wise is their wealth” (*ibid. 14:24*), And it says: “The glory of youths is their strength; and the beauty of old men is their gray hair” (*ibid. 20:29*), And it says: “Grandchildren are the glory of their elders, and the glory of children is their parents” (*ibid. 17:6*), And it says: “Then the moon shall be ashamed, and the sun shall be abashed. For the Lord of Hosts will reign on Mount Zion and in Jerusalem, and God’s Honor will be revealed to his

elders" (**Isaiah 24:23**). Rabbi Shimon ben Menasya said: these seven qualities, which the sages have listed [as becoming] to the righteous, were all of them fulfilled in Rabbi and his sons.

אמר רבי יוסי בן קסמא, פעם אמת קיתתי מהליך בדרכך ופגע بي אדם אחד, ונמננו לי שלום, וכחורתמי לו שלום. אמר לי, רבי, מאי זה מקום אפה. אמרתי לו, מעיר גודלה של חכמים ושל סופרים אני. אמר לי, רבי, רצונך שפטדור עמנו במקומנו, ואני אנתנו לך אלף אלףים דינרי זקב ונאבקים טובות ומרגליות. אמרתי לו, בני, אם אפה נתנו לך כל ספר וזקב ונאבקים טובות ומרגליות שבעולם, אני לך אלא במקום תורה. ולא עוד, אלא ששבשעת פטירתך של אדם אין מלויין לו לך אדם לא ספר ולא זקב ולא אבקים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר (משלי י) בהתקלך פנחה אמה, בשכבה תשמר עלייך, ובקיצות היא תשיחך. בהתקלך פנחה אמה, בעולם זהה, בשכבה תשמר עלייך, בקבר, ובקיצות היא תשיחך, לעולם הבא. וכן כתוב בספר תהילים על ידי דוד מלך ישראל (תהלים קיט), טוב לך תורה פיך מאלפי זקב וכסף. ואומר (חגי ב) לי הכסף ולי הזקב אמר ה' צבאות:

5

Rabbi Yose ben Kisma said: Once I was walking by the way when a man met me, and greeted me and I greeted him. He said to me, "Rabbi, where are you from?" I said to him, "I am from a great city of sages and scribes". He said to me, "Rabbi, would you consider living with us in our place? I would give you a thousand thousand denarii of gold, and precious stones and pearls." I said to him: "My son, even if you were to give me all the silver and gold, precious stones and pearls that are in the world, I would not dwell anywhere except in a place of Torah; for when a man passes away there accompany him neither gold nor silver, nor precious stones nor pearls, but Torah and good deeds alone, as it is said, "When you walk it will lead you. When you lie down it will watch over you; and when you are awake it will talk with you" (**Proverbs 6:22**). "When you walk it will lead you" in this world. "When you lie down it will watch over you" in the grave; "And when you are

awake it will talk with you" in the world to come. And thus it is written in the book of Psalms by David, king of Israel, "I prefer the teaching You proclaimed to thousands of pieces of gold and silver" (**Psalms 119:72**), And it says: "Mine is the silver, and mine the gold, says the Lord of Hosts" (**Haggai 2:8**). 6

חַמְשָׁה קְנִינִים קָנָה לוֹ כָּקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, וְאַלּוּ הָנָזֶן, תּוֹרָה קְנִין
 אֶחָד, שָׁמַיִם וְאָרֶץ קְנִין אֶחָד, אֶבְרָהָם קְנִין אֶחָד, יִשְׂרָאֵל קְנִין אֶחָד, בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ קְנִין אֶחָד. תּוֹרָה מְנִין, דְּכַתִּיב (מִשְׁלֵי ח), ה' קְנִין רָאשֵׁית כְּרָפֹכָו
 קָדָם מְפַעְלֵיו מֵאֶז. שָׁמַיִם וְאָרֶץ קְנִין אֶחָד מְנִין, דְּכַתִּיב (יִשְׁעִיה סו), פָּה
 אָמַר ה' בְּשָׁמַיִם כְּסָאִי וּבְאָרֶץ הַדָּם רָגְלֵי אֵי זֶה בֵּית אֲשֶׁר תָּבִנוּ לִי וְאֵי זֶה
 מֶקוּם מְנוּחָתִי, וְאָמַר (תְּהִלִּים קד) מָה רַבּוּ מְעַשֵּׂיךְ ה' בְּלָמָד בְּחִכְמָה
 עֲשֵׂית מְלָאָה בְּאָרֶץ קְנִינֶךָ. אֶבְרָהָם קְנִין אֶחָד מְנִין, דְּכַתִּיב (בְּרָאשֵׁית
 יד), נִיבָרְכָהוּ וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ אֶבְרָם לְאָלָל עַלְיוֹן קָנָה שָׁמַיִם
 וְאָרֶץ. יִשְׂרָאֵל קְנִין אֶחָד מְנִין, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת טו), עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ ה' עַד
 יַעֲבֹר עִם זֶה קְנִיתָ, וְאָמַר (תְּהִלִּים טז) לְקָדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאָרֶץ הַמֶּה
 וְאֲדִירִי כָּל חַפְצֵי בָּם. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קְנִין אֶחָד מְנִין, דְּכַתִּיב (שְׁמוֹת טו),
 מִכּוֹן לְשִׁבְתָּה פְּעַלְתָּה ה' מִקְדָּשׁ ה' כּוֹנָנוּ יְדֵיכָךְ. וְאָמַר (תְּהִלִּים עח) נִיבָאֵם
 אֶל גְּבוּל קָדוֹשׁוֹ כִּר זֶה קְנִתָּה יִמְינוּ:

Five possessions did the Holy Blessed One, set aside as his own in this world, and these are they: The Torah, one possession; Heaven and earth, another possession; Abraham, another possession; Israel, another possession; The Temple, another possession. 1a) The Torah is one possession. From where do we know this? Since it is written, "The Lord possessed (usually translated as 'created') me at the beginning of his course, at the first of His works of old" (**Proverbs 8:22**). 2a) Heaven and earth, another possession. From where do we know this? Since it is said: "Thus said the Lord: The heaven is My throne and the earth is My footstool; Where could you build a house for Me, What place could serve as My abode? (**Isaiah 66:1**) And it says: "How many are the things You have made, O Lord; You have made them all with wisdom; the earth is full of Your

possessions" (**Psalms 104:24**). 3a) Abraham is another possession. From where do we know this? Since it is written: "He blessed him, saying, "Blessed by Abram of God Most High, Possessor of heaven and earth" (**Genesis 15:19**). 4a) Israel is another possession. From where do we know this? Since it is written: "Till Your people cross over, O Lord, Till Your people whom You have possessed" (**Exodus 15:16**). And it says: "As to the holy and mighty ones that are in the land, my whole desire (possession) is in them" (**Psalms 16:3**). 5a) The Temple is another possession. From where do we know this? Since it is said: "The sanctuary, O lord, which your hands have established" (**Exodus 15:17**), And it says: "And He brought them to His holy realm, to the mountain, which His right hand had possessed" (**Psalms 78:54**).

כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם, לא בראו אלא לכבודו,
שנאמר (ישעה מג), כל הנקרא בשמי ולכבודו בראתיו יזכרתיו אף
עשיתיו, ואומר (שמות טו), יהוה ימלך לעלם ועד.

רבי חנניה בן עקשיה אומר, רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל,
לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר (ישעה מב) ה' חפץ למען
צדקו וגדי ל תורה וניאדר:

Whatever the Holy Blessed One created in His world, he created only for His glory, as it is said: "All who are linked to My name, whom I have created, formed and made for My glory" (**Isaiah 43:7**), And it says: "The Lord shall reign for ever and ever" (**Exodus 15:18**).

Said Rabbi Hananiah ben Akashya: It pleased the Holy Blessed One to grant merit to Israel, that is why He gave them Torah and commandments in abundance, as it is said, "The Lord was pleased for His righteousness, to make Torah great and glorious" (**Isaiah 42:21**).

